

XI.1 Pracovní podmínky zaměstnanců (§ 224 a násl.)

Zaměstnavatelé jsou povinni vytvářet zaměstnancům pracovní podmínky, které umožňují bezpečný výkon práce, a v souladu se zvláštními právními předpisy zajišťovat pro zaměstnance pracovnělékařské služby. Těmito právními předpisy jsou v současnosti zejména § 53 a násl. zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (vyhláška o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče), ve znění pozdějších předpisů.

Zaměstnavatelé mohou dále zaměstnancům poskytovat odměny zejména při životních jubileích (například kulaté narozeniny) nebo při pracovních jubileích (výročí v zaměstnání), při prvním skončení pracovního poměru po přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně nebo po nabytí nároku na starobní důchod, za poskytnutí pomoci při předcházení požárům, při živelních událostech, jejich likvidaci nebo odstraňování jejich následků nebo při jiných mimořádných událostech, při nichž může být ohrožen život, zdraví nebo majetek.

Zákoník práce nijak neupravuje povinnost tyto odměny poskytnout, jejich výši nebo četnost. Záleží na zaměstnavateli, zda poskytování takových odměn zavede a v jakém rozsahu. Bližší úpravu zpravidla zaměstnavatel vydává ve vnitřním předpise nebo sjednává s odborovou organizací v kolektivní smlouvě.

Odměna není zaměstnanci poskytována za výkon práce a nevstupuje proto do průměrného výdělku zaměstnance. Tím se odlišuje od odměn poskytovaných za výkon práce, jako jsou nejruznější formy variabilních složek mzdy (roční odměny, čtvrtletní odměny apod.).

Zaměstnavatel, který vytváří fond kulturních a sociálních potřeb podle vyhlášky Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů, spolurozhoduje s odborovou organizací o přidělu tohoto fondu a o jeho čerpání. Tato povinnost nedopadá na zaměstnavatele, kteří fond kulturních a sociálních potřeb nebo podobné sociální fondy vytváří dobrovolně (například zaměstnavatelé z podnikatelské sféry), ale může být sjednána v kolektivní smlouvě nebo v jiné dohodě s odborovou organizací.

Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnou úschovu svršků a osobních předmětů, které zaměstnanci obvykle nosí do zaměstnání. Zaměstnavatel je tedy povinen zajistit zaměstnancům šatny, případně jiné úložné prostory pro odkládání osobních věcí. S tím úzce souvisí též povinnost zaměstnavatele nahradit škodu vzniklou zaměstnanci na takto odložených věcech.